

PL-1601100101041000

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F.-2016) Examination

September – 2020

Sanskrit

(वैदिकसाहित्य)

(Common Paper for 2015 & 2016)

(New Course)

(i) ऋग्वेदना नियतसूक्तो

(ii) केनोपनिषद्

(iii) वैदिक व्याकरण

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- १ (अ) नीचेनामांथी कोठपश बे मन्त्रोने अनुवाद साथे समजावो : ८
- 1 (A) Translate with necessary note any **two** of the following : 8
- (१) नीचा वर्तन्त उपरि स्फुरन्त्यहस्तासो हस्तवन्तं सहन्ते ।
दिव्या अङ्गारा हरिणे न्युप्ताः शीताः सन्तो हृदयं निर्देहन्ति ॥
- (२) सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रयात् ।
स भूमिं विश्वतो वृत्वाऽत्यतिष्ठ दृशाङ्गुलम् ॥
- (३) अग्निना रयिमश्रवत् पोषमेव दिवेदिवे ।
यशसं वीरवत्तम् ॥
- (४) यस्मान् ऋते विजयन्ते जनासो यं युध्यमाना अवसे हवन्ते ।
यो विश्वस्य प्रतिमानं बभूव यो अच्युतच्युत्स जनास इन्द्रः ॥
- (ब) नीचेनामांथी कोठपश बे मन्त्रोनी अनुवाद करो : ६
- (B) Translate any **two** of the following मन्त्राः : 6
- (१) ॐ केनेषितं पतति प्रेषितं मनः
केन प्राणः प्रथमः प्रैति युक्तः ।
केनेषितां वाचमिमां वदन्ति
चक्षुः श्रोतं क उ देवो युनक्ति ॥
- (२) न तत्र चक्षुर्गच्छति न वाग् गच्छति नो मनो
न विद्मो न विजानीमो यथैतदनुशिष्याद् ।
अन्यदेव तद् विदितादथो अविदिताद् अधि
इति शुश्रुम पूर्वेषां ये नस्तद् व्याचक्षिरे ॥
- (३) यद्वाचानभ्युदितं येन वागभ्युद्यते ।
तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि नेदं यदिदमुपासते ॥
- (४) सा ब्रह्मेति होवाच ब्रह्मणो वा एतद् विजये
महीयध्वमिति ततो है व विदाञ्चकार ब्रह्मये ॥

- ૨ વિશ્વામિત્ર-નદી સમ્વાદ સૂક્તમ્ પર સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૪
- ૨ Write a detailed note on વિશ્વામિત્ર-નદી સમ્વાદ સૂક્તમ્. 14
- અથવા / OR**
- ૨ અક્ષસૂક્તમ્ પર સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૪
- ૨ Write a detailed note on અક્ષસૂક્તમ્. 14
- ૩ પ્રમુખવૈદિકસન્ધિઓ સમજાવી, તેની વિશેષતાઓ ચર્ચો. ૧૪
- ૩ Explain the પ્રમુખવૈદિકસન્ધયઃ and discuss it's specialization. 14
- અથવા / OR**
- ૩ અનુષ્ટુપ અને જગતી છન્દ લક્ષણ અને ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. ૧૪
- ૩ Explain અનુષ્ટુપ્ and જગતી metres with its features and 14
examples.
- ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર નોંધ લખો : ૧૪
- ૪ Write notes on any **two** of the following : 14
- (૧) હૈમવતીઆરવ્યાનમ્
- (૨) કેનોપનિષદ્ - શાન્તિપાઠઃ
- (૩) કેનોપનિષદ્માં તત્ત્વજ્ઞાન.
- (૩) Philosophy in કેનોપનિષદ્
- (૪) પ્રતિબોધવિદિતમ્
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- ૫ Write short notes on any **two** of the following : 14
- (૧) ગાયત્રીછન્દઃ ।
- (૨) હેત્વર્થકૃદન્તઃ ।
- (૩) લેટ્-લકારઃ ।
- (૪) વૈદિકનામરૂપ વિશેષતાઃ ।